

॥७॥८॥ धर्मरात्रिर्धर्मसन्तेनसम्यगासनंसमासनं धर्मचक्रंसनातनमितिगौडाः ॥९॥१०॥११॥१२॥१३॥१४॥१५॥ इतिअनुशासनपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः

एषचक्रचरैर्देविदेवलोकचरैर्द्विजैः ॥ ऋषिधर्मःसदाचीर्णोयोन्यस्तमपिमेशृणु ॥ ७ ॥ सर्वेष्वेवर्षिधर्मेषुज्ञेयोत्मासंयतेंद्रियैः ॥ कामक्रोधौततःपश्चाज्जेतव्यावि
तिमेमतिः ॥ ८ ॥ अग्निहोत्रपरिस्पंदोधर्मरात्रिसमासनं ॥ सोमयज्ञाभ्यनुज्ञानंपंचमीयज्ञदक्षिणा ॥ ९ ॥ नित्यंयज्ञक्रियाधर्मःपितृदेवार्चनेरतिः ॥ सर्वाति
थ्यंचकर्तव्यमन्त्रेनोच्छार्जितेनवै ॥ १० ॥ निवृत्तिरुपभोगेषुगोरसानांशमेरतिः ॥ स्थंडिलेशयनेयोगःशाकपर्णनिषेवणं ॥ ११ ॥ फलमूलाशनंवायुरापःशै
वलभक्षणं ॥ ऋषीणांनियमाद्येतेयैर्जयंत्यजितांगतिं ॥ १२ ॥ विधूमेसन्नमुसलेव्यंगारेभुक्तवज्जने ॥ अतीतपात्रसंचारेकालेविगतभिक्षुके ॥ १३ ॥ अतिथिं
कांक्षमाणोवैशेषान्नरुतभोजनः ॥ सत्यधर्मरतःशांतोमुनिधर्मणयुज्यते ॥ १४ ॥ नस्तंभीनचमानीस्यान्नाप्रसन्नोनविस्मितः ॥ मित्रामित्रसमोमैत्रोयःस
धर्मविदुत्तमः ॥ १५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेअनु० आनुशासनिकेपर्वणिदानधर्मेएकचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १४१ ॥ ॥७३॥ ॥७३॥
उमोवाच देशेषुरमणीयेषुनदीनानिर्झरेषुच ॥ स्रवंतीनानिकुंजेषुपर्वतेषुवनेषुच ॥ १ ॥ देशेषुचपवित्रेषुफलवत्सुसमाहिताः ॥ मूलवत्सुचमध्येषुव
संतिनियतव्रताः ॥ २ ॥ तेषामपिविधिंपुण्यंश्रोतुमिच्छामिशंकर ॥ वानप्रस्थेषुदेवेशस्वशरीरोपजीविषु ॥ ३ ॥ महेश्वरउवाच वानप्रस्थेषुयो
धर्मस्तंमेशृणुसमाहिता ॥ श्रुत्वाचैकमनादेविधर्मबुद्धिपराभव ॥ ४ ॥ संसिद्धैर्नियमैःसद्भिर्वनवासमुपागतैः ॥ वानप्रस्थैरिदंकर्मकर्तव्यंशृणुयादृशं ॥ ५ ॥
त्रिकालमभिषेकंचपितृदेवार्चनंतथा ॥ अग्निहोत्रपरिस्पंदइष्टिहोमविधिस्तथा ॥ ६ ॥ नीवारग्रहणंचैवफलमूलनिषेवणं ॥ इंगुदैरंडतैलानांस्नेहार्थंचनिषेव
णं ॥ ७ ॥ योगचर्यारुतैःसिद्धैःकामक्रोधविवर्जितैः ॥ वीरशय्यामुपासद्भिर्वीरस्थानोपसेविभिः ॥ ८ ॥ युक्तैर्योगवहैःसद्भिर्ग्रीष्मेपंचतपैस्तथा ॥ मंडूकयोग
नियतैर्यथान्यायंनिषेविभिः ॥ ९ ॥ वीरासनरतैर्नित्यंस्थंडिलेशयनंतथा ॥ शीततोयाग्नियोगश्चचर्तव्योधर्मबुद्धिभिः ॥ १० ॥ अब्जक्षैर्वायुभक्षैश्चशैवल्लोत्तर
भोजनैः ॥ अश्मकुट्टैस्तथादांतैःसंप्रक्षालैस्तथापरैः ॥ ११ ॥ चीरवल्कलसंवीतैर्मृगचर्मनिवासिभिः ॥ कार्यायात्रायथाकालंयथाधर्मयथाविधि ॥ १२ ॥

॥ १४१ ॥ ॥७३॥ देशेष्विति ॥१॥ २ ॥ स्वशरीरमेवोपजीवंतिनतुशृत्यादि स्वयंदासाइत्यर्थः ॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ वीरशय्यांवीरासनं वीरस्थानंमहारण्यंभीरुभिरप्रवेश्यं ॥ ८॥ मंडूकयोगोहठशास्त्रप्र
सिद्धः ॥ ९॥ वीरासनंसदोषवेशनं शीतंवर्षास्वासारशायी तोयंहेमंतेजलवासी अग्निःग्रीष्मेपंचाग्निमध्यस्थः एवंशीततोयाग्नियोगः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥